

Вельмишановний Борисе Євгеновичу!

Високоповажні члени Президії та учасники засідання!

Користуючись нагодою, насамперед хочу поздоровити всіх присутніх з Новим роком та побажати здоров'я, миру, злагоди та творчого натхнення!

Сьогодні обговорюється питання, від вирішення якого значною мірою залежить майбутнє не тільки вітчизняної атомної енергетики, а й енергетичної безпеки нашої держави в цілому.

Хотів би також щиро подякувати Президії та особисто президенту НАНУ Б.Є.Патону за приділення значної уваги актуальним питанням ефективної і безпечної експлуатації українських атомних електростанцій, зокрема, за вагомий внесок Національної Академії (її НТК ЯПЦ ННЦ ХФТІ) у роботи з диверсифікації джерел постачання свіжого ядерного палива, в яких ми сьогодні досягли блискучого успіху).

Енергетична галузь України – це, без перебільшення, економічна запорука державного суверенітету. Своєю надійною роботою ДП «НАЕК «Енергоатом» стабільно підтримує нормальне функціонування всієї енергосистеми України, що особливо важливо в умовах дефіциту органічного палива та застарілих проблем зношеної теплової генерації.

Займаючи в структурі генеруючих потужностей 26%, частка атомної електроенергії у загальному виробництві вже давно перевищує 50%. А в окремі періоди останніх років в умовах воєнної агресії з боку РФ та проблем із постачанням на теплові електростанції вугілля антрацитової групи – частка виробництва електроенергії на АЕС навіть перевищувала 68,5%.

До того ж, атомна енергетика є одним з найбільш економічно ефективних низьковуглецевих джерел енергії. Робота українських АЕС запобігає викидам 117 млн. тон CO₂ в атмосферу щорічно!

А ціна атомної електроенергії є найнижчою в Україні у порівнянні з іншими енергоносіями:

в 3,4 рази дешевше ніж електроенергія вугільних теплових електростанцій;

в 1,2 рази дешевша за електроенергію, вироблену на гідроелектростанціях.

Всі ці переваги атомної енергетики, в першу чергу – надійність, екологічна безпека і економічність зумовили те, що в прийнятій Урядом у позаминулому році новій Енергетичній стратегії на період до 2035 року передбачено збереження домінуючої ролі атомної енергетики; продовження термінів експлуатації діючих енергоблоків АЕС; підвищення їхньої номінальної потужності та покращення ефективності її використання; добудову енергоблоків на Хмельницькій АЕС, а також – вибір реакторних технологій для будівництва нових атомних енергоблоків на заміщення потужностей АЕС, які будуть виводитися з експлуатації після 2030 року.

Безперечно, що без тісної співпраці атомників з науковцями буде неможливо реалізувати поставлені у стратегії завдання.

Національна Академія наук України має значний науково-технічний потенціал у матеріалознавчому напрямку діяльності, розвинену експериментальну й методичну базу та багаторічний досвід науково-технічних досліджень у галузі атомної енергетики, унікальність кадрового потенціалу та здатна вирішувати різноманітні практичні завдання для ядерної енергетики за найвищими міжнародними стандартами.

За період 2016 – 2018 років спільно з інститутами НАНУ (ІЯД, НТК «Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона», ННЦ «Харківський фізико-технічний інститут») виконано роботи за наступними напрямками:

- випробування зразків-свідків металу корпусу реактора ВВЕР-1000;

- нейтронно-фізичні розрахунки впливу флюенсу нейтронів на корпус реактора, внутрішньо-корпусні пристрої та опорні елементи;
- з модернізації однорядних контейнерних збірок зі зразками-свідками;
- оцінка технічного стану деталей вузла ущільнення головного роз'єму реактора та інші.

Загальна вартість вже завершених робіт становить більше 32 млн. грн.

В ході виконанні цих робіт було отримано низку важливих результатів, значна частина яких стосується проблем продовження ресурсу корпусів реакторів та основного обладнання енергоблоків атомних електростанцій.

Наразі триває виконання ще низки робіт за цими та іншими напрямками.

На нашу думку, вкрай важливими для продовження безпечної експлуатації енергоблоків ВВЕР є наступні проекти:

- 1) Програма контролю змін властивостей металу КР за зразками-свідками на період понад 60 років (ця програма передбачає комплекс заходів, реалізація яких дозволить здійснювати надійний моніторинг стану металу КР при довготривалій експлуатації протягом 40-60 років і на подальшу перспективу). Сподіваємося на плідне співробітництво з Інститутом ядерних досліджень, Інститутом металофізики ім. Г.В. Курдюмова;
- 2) Програма опромінення зразків з матеріалу опорних елементів реактора ВВЕР-1000 та визначення механічних властивостей залежно від флюенсу нейтронів і температури (можливе залучення - ІЯД, НТК «ІЕЗ ім. Є.О. Патона»);
- 3) Розробка та впровадження комплексної системи аналізу результатів випробувань зразків-свідків та ресурсу корпусів реакторів, яка має забезпечити оперативний доступ до первинної інформації про поточний стан КР (Інститут проблем міцності ім. Г.С. Писаренка, Інститут ядерних досліджень) та інші.

З огляду на обмаль часу, я назвав лише деякі важливі проекти та теми співробітництва. Зі свого боку, компанія «Енергоатом» відкрита для обговорення інших, важливих для подальшого обговорення та співпраці у напрямках, необхідних для забезпечення надійного, сталого розвитку атомно-енергетичної галузі.

Підсумовуючи, хочу запевнити, що ДП «НАЕК «Енергоатом»:

- підтримує оцінку, яка міститься в проекті Постанови Президії НАНУ щодо важливості і актуальності результатів, отриманих у рамках виконання програми «Наукове забезпечення розвитку ядерно-енергетичного комплексу та перспективних ядерних технологій» для подальшого і безпечного функціонування атомно-енергетичного комплексу держави;

- схвалює започаткування нової Цільової програми наукових досліджень НАН України «Ядерні та радіаційні технології для енергетичного сектору і суспільних потреб» на 2019-2023 роки;

- сприятиме реалізації заходів, передбачених «Цільовою програмою...» та роботі наукової ради програми.

Дякую за увагу.